

Na tomto místě pravidelně podnikáme výpravy do depozitářů Muzea města Prahy, za památkami dosvědčujícími potíže našich předků s různými nakažlivými chorobami a nemocemi vůbec, zastavíme se zejména u některých morových epidemií, ale budeme se věnovat i další příčině hromadného umírání – hladomoru.

## MOROVÉ SLOUPY A DALŠÍ MOROVÁ PŘIPOMENUTÍ V PRAŽSKÝCH ULICÍCH

Dochované památky v depozitářích muzea připomínají další tradici. Po uzavření kostelů z důvodů morové epidemie v červenci roku 1713 se bohoslužby odehrávaly pod širým nebem u provizorních oltářních kaplí – u mariánské sochy na Staroměstském náměstí, u sochy sv. Václava na Koňském trhu (Václavské náměstí), u domu U Zlatého beránka na Václavském náměstí čp. 840, na Karlově, na horním Malostranském náměstí, na Maltézském a Hradčanském náměstí. Na některých z těchto míst byly záhy postaveny morové sloupy, nejčastěji zasvěcené Panně Marii nebo Nejsvětější Trojici, ale i dalším světcům.

Za morové epidemie v r. 1713 zemřelo nejvíce lidí údajně 28. září, na sv. Václava (280 lidí), poté začala epidemie ustupovat. Tehdy malostranský magistrát slíbil postavit právě na horním Malostranském náměstí morový sloup zasvěcený sv. Václavu, ale nakonec byl zasvěcen Nejsvětější Trojici. Sloup navrhl G. B. Alliprandi, sochy vytvořili F. Geiger a J. O. Mayer, kamenické práce prováděl F. W. Herzdorf. Až v roce 1736 byl vysvěcen hradčanský mariánský morový sloup, se staršími sochami F. M. Brokofa a jeho dílny. Sloup dal zhotovit tentokrát hradčanský magistrát, opět na paměť bohoslužeb pod širým nebem za morové epidemie let 1713–1714. Oba tyto sloupy dnes najdeme na původních místech.



*Miniatura malostranského morového sloupu Nejsvětější Trojice, kol. 1715, anonym, dřevorezba ve skleněné schráně, MMP 21.522*



*Malostranský morový sloup Nejsvětější Trojice, kol. 1716, podle kresby J. J. Stevense de Steinfels, mědiryt, MMP 45.481*



*Malostranský morový sloup Nejsvětější Trojice, 1755, F. Mirohorský, akvarel, MMP 20.854*



*Sloup Panny Marie na Hradčanském náměstí, byl vysvěcen v roce 1736, po 1920, vydal Z. Reach, MMP H 23.502/043*



*Novoměstský morový sloup Nejsvětější Trojice, 1715, C. Wussin, mědiryt, MMP 163.525*

V depozitáři jsou uložena i vyobrazení dnes nedochovaného morového sloupu zasvěceného Nejsvětější Trojici, který stával od roku 1714 ve Štěpánské ulici poblíž ulice V Jámě. Kamenný sloup byl postaven na náklady hraběte F. A. Šporcka stavitelem F. W. Herstorfferem a vytesán sochařem J. J. Šlanzovským. V roce 1834 byl přemístěn ke kostelu sv. Štěpána a v sedmdesátých letech 19. století (1879) zcela odstraněn.

Odlíšnou podobu měly i další upomínky na mor v Praze, mnohé z nich můžeme na patřičných místech vidět dodnes. Tak například na Vyšehradě u rotundy sv. Martina, na místě oltáře z doby moru, byl r. 1715 vztyčen sloup – Boží muka s nástavcem ve tvaru kaple. Na Maltézském náměstí nalezneme sousoší se sv. Janem Křtitelem od F. M. Brokofa, vytvořené v letech 1714–1715.